

függhet a szelvényünktől alig 100 m-re É-ra, dr. Nagy Margit által a 80-as években feltárt lelőhellyel.

SZILAS GÁBOR

62. Budapest, XVII. Pesti út 5–7.

N

2001. január 8–9-én a Budapesti Történeti Múzeum Ős- és Népvándorláskori Osztálya a fenti cím alatti telek-együttesen (hrs. 120966/2, 120966/3, 120966/4, 120966/5, 120966/7, 120966/8, 120966/13, 120966/14, 120966/17.) végzett megelőző régészeti feltárást a beruházó megbízásából.

A több mint 6 hektáros területről ez idáig nem ismertünk régészeti leleteket; tekintettel azonban a földmunkával érintett terület nagyságára, valamint a Rákospatak relatív közelségére, indokoltnak éreztük egy szondázó feltárást elvégzését.

Munkánk során hat ÉK-DNy-i, illetve ÉNy-DK-i 10 m, illetve 5 m széles és változó hosszúságú szondát nyitottunk. Ezek közül a legnyugatibb kutatóárokban, és annak Ny-i bővítésében két késő népvándorlás kori körárkot tártunk fel, melyek közül az egyiket kettős gyűrű alkotott. Bejáratuk K-i irányból volt, belső területükön objektumot nem találtunk. Az árkok betöltéséből gazdag kerámia-, állatcsont-, valamint kőanyag látott napvilágot.

SZILAS GÁBOR

63. Budapest, XVII. Rákoskeresztúr, Csékút utca Ő, Szk, LT, Sza, Á

A Csékút u. és Pesti út sarkán elhelyezkedő, nagy kiterjedésű telken (hrs. 137615/18, 137617/2) a Rákos Teniszkлуб építését megelőzően végeztünk feltárást. A területen három szelvényt jelöltünk ki. A tenispályák és a parkoló alatti részen két kisebb kutatószondát nyitottunk. Ezek kiásásakor kiderült, hogy a minimális humuszréteg alatt 1,8–2,2 m mélységű, újkori törmelékes feltöltés húzódik. Mivel ezeken a területeken a földmunkák nem érintették a régészeti leleteket is tartalmazó altalajt, érdemi munkát csupán a klubépület alatti, alig több mint 500 m²-nyi területen végeztünk.

Mint a környékbeliektől megtudtuk, a szomszédos lakótelep építéskor lebontott házak romjaival töltötték fel a közeli Rákospatak mély fekvésű, vizenyős partját. Az átlagosan 2 m mélységű törmeléktereg alatt sötét, iszapos áradásos felület húzódott, amelynek mélyítése során folyamatosan kerültek elő régészeti leletek. Az áradmányos réteg eltávolítása után, az egyenetlen felszínű altalajban összesen 69 objektum került elő. Az árkok és a felületen egyelőre értelmezhetetlen rendszerű cölöplyukak mellett, szokványos gödrök is előkerültek. A területen több, egymásba folyó nagyobb objektum is volt, amelyekben tárolóedények töredékei, szövőszéknehezékek és salakmaradványok utaltak az eredeti funkcióra. Maguk az objektumok meglehetősen se-

kélyek voltak. Mélységük 2–45 cm között változott, és igen kevés leletet tartalmazott. A leletek többsége az objektumok feletti áradmányos rétegből került elő. Egy nagyobb mélységű gödör volt a területen, amelyben egy ló részleges csontváza feküdt.

Az igen kevés jellegtelen és rossz állapotú őskori kerámia és kőeszköz mellett ugyancsak kevés szarmata és Árpád-kori anyag is volt a területen. Hasonló arányban szerepeltek a lelőhely leletei között a szkíta és kelta jellegű leletek is. A korszakra jellemző orsógomb típusok mellett, behúzott peremű tálak, korsók, magas fülű csészék és más edények töredékei, valamint az üvegyártásra utaló salak, üvegolvadék és amphora alakú üvegyöngyök is előkerültek.

HORVÁTH M. ATTILA – KOVÁCS ESZTER

64. Budapest, XXII. Nagytétény, Campona Rő, Kö

2001. július 26-át követően tovább folytatódott a hatodik évadba lépő, 10 hétig tartó ásatás. Az idei kutatásokkal, hasonlóképpen az elmúlt időszak feltáráshoz, régi ásatási eredmények és azok pontos helyszíneinek azonosítása mellett a közeljövőben kialakítandó Campona Régészeti Park tervezéséhez szükséges adatokat kívántuk tovább bővíteni.

Az idén tovább folytattuk az erőd K-i főkapuja, a porta principalis sinistra körzetében az előző években megkezdett kutatásokat. Egyrészt újabb adatokat nyertünk a via principalis és az erőd falat belülről követő út, a via sagularis kereszteződésében a kapu és a kaputornyok közvetlen szomszédságában levő tér történetére vonatkozólag. Másrészt a K-i kapu patkó alakú elfalazása mögötti terület kutatási eredményei szolgáltatnak további adatokat, és helyezik új megvilágításba a kapu és az erőd későbbi hasznosításának történetét.

A K-i kapu és szűkebb környezete az 1996-ban létrehozott, a pontos tájékozódást elősegítő blokkrendszerünk szerint É-D-i irányban a „V” és a „W”, K-Ny-i irányú vonalon pedig a „13, 14 és a 15”-ös blokkok szelvényeibe esik.

Az 1998. év előkészítő munkálatait követve tovább folytattuk a feltárást a V-13. blokk III. és IV. szelvényében, a K-i kapu É-i tornyához kapcsolódó területen. Már az elmúlt évadok kutatásai igazolták azt, hogy közvetlenül a mai felszín alatt 15–16. századi kerámiával keletkezett, épülettörmelékes réteg helyezkedik el. Ez alatt 35–40 cm mélyen már a késő római anyaggal datált rétegek találhatók. A terület jelentős újkori bolygatása és intenzív használata ellenére a III. szelvényben az elmúlt évben egy a 4. század végére keletkezhető agyagfalú épület két helyiségét tártuk fel, aminek a „b” szektorában a K-Ny-i irányú agyagfal D-i oldalán élére állított kőlappárral kialakított szájnyílású kemencét tártunk fel. A helyiségek a római rendszert követő tájolással az É-i kaputoronyhoz épültek. Ebből a helyiségcsoportból megismertük az É-i zárófalat, aminek hossza 6,8–7 m lehet,

és egy É-D-i osztófalat, ami megközelítőleg két egyenlő részre osztotta a teret. A helyiségsor D-i zárófala az újkori pince építéskor megsemmisülhetett.

Az elmúlt évben az „a-c” szektorban feltárt kemence előterében lévő helyiség földpadlóját 3,4 m átmérőjű, teknő alakú, középpontja felé enyhén mélyülő felület alkotta. A padlót vastag hamu és faszénmaradvány töltötte ki 10–15 cm vastagságban.

A K-i, É-i és a Ny-i oldalról kb. 40 cm szélességű, agyagtéglákból emelt fallal határolt műhely padlójának közepén egy 1,2–1,35 cm átmérőjű, függőleges falú munkagödör alján keményre taposott földpadlót találtunk. Ezt a szintet követve bontottuk el a tavaly előkerült hamus betöltésű padlót. A két padló között 45–50 cm-es hamus, égett agyagszemes, törmelékes betöltést találtunk, amelyből számos 4. század második felére keltezhető érmet hoztunk felszínre.

A napvilágra került, részben földbe mélyített ház É-i oldalán a mélyítés peremét követő agyagtéglasort is sikerült kibontanunk. A korábbi években a V-13-III szelvény „a-b” szektorában eme épület felmenő agyagfalának erodálódott maradványát találtuk meg.

Az V-13-III és IV szelvény határán levő tanúfal elbontása során, ettől a földbe mélyített háztól K-re még a római kor végén, a kísérő leletanyag szerint a 4–5. század fordulóján, a kapu É-i tornyának Ny-i oldalán egy íves, földberakott falazat maradványai körvonalazódtak. Ez az íves falazat Ny-ról zárta le az É-i tornyot.

Tovább folytattuk a K-i kapu patkó alakú elfalazáson belüli árkának feltárását a W-14-15 szelvényében. A tavaly elkezdett középkori betöltődés kibontását folytattuk az idén. Megállapítható volt, hogy a középkori betöltődés két fázisban történt meg a 13. illetve a 14–15. század folyamán. A középkori rétegek alatt a római betöltésnek szintén két rétegét találtuk. Ezt kibontva kirajzolódott előttünk a kapu előterében levő fahíddal áthidalt verem képe. Ehhez a veremhez két oldalról, a tornyok előtt beszűkülő árok kapcsolódott. Ez volt az erődfalak mentén húzódó első vizesárok védmű kapu előtti szakasza.

Tovább folytattuk a K-i kapu D-i tornya mögötti terület feltárását a V-15 blokk III. szelvényben. A D-i kaputorony mögött, a kétrétegű rézsű alatt feltártunk egy földpadlójú helyiséget, amit az idén K-Ny-i kutatóárokkal átvágtunk, hogy megvizsgálhassuk a padló alatti betöltődés rétegeit.

A kutatóárokka elertük az erődfalat belülről követő út mentén lévő szennyvízcsatorna épített falát és kiderült, hogy a 2. század első felében a fából készült erőd időszakában a csatorna helyén egy nyitott szennyvízárok húzódott. Ebbe az árokba építették bele később az erőd kőbe építésének az idején a kőcsatornát. A legkorábbi, 2. század első felére keltezhető rétegről, egy útrétegről három lókoponyát sikerült – bár töredékesen – de megmentenünk. Ezen túlmenően a 2. századra keltezhető érmek mellett kerámialeletek kerültek napvilágra.

A camponai régészeti kutatás Budafok-Tétény Budapest, XXII. kerület Önkormányzata, a Magyar Nemzeti Múzeum támogatásával valósult meg. Az ásatáson részt vettek: Kiss Csaba régészhallgató, Kalász Nándor, Szabó Lőrinc, Udvardi Gábor, Sátay Emese történész-hallgatók, Papp Tímea művészettörténész-hallgató, a götebörgi egyetem diákjai, valamint Kovács Erika és Vindus Melinda ásatási technikusok.

KOC SIS LÁSZLÓ

65. Budapest, XXII. Nagytétény, Campona utca B, LT, Á, Kö, Ú

2001 májusa és szeptembere között Nagytétény D-i határán, az egykori sertéshízlalda területén végeztünk feltárást a 232333/1 hrsz. telken. A helyszínen már álló kettő mellé a beruházó még összesen hét raktárépület felhúzását tervezte, ennek alapterületére (összesen csaknem 1 ha) szorítottok régészeti feltárási munkánk.

A szóban forgó ÉK-DNy irányban húzódó területen e tároló helyiségek két sorban helyezkednének el. A Ny-i felén felépítendő négy épület helyén nyitott szondáink negatívnak bizonyultak, csupán két cölöplyuk, egy újkori árok és szórványos kelta, valamint középkori cserépmaradványt tudtunk gyűjteni. Ez logikusnak is tűnt, tekintettel a szondáinkban tapasztalt nagymértékű, olykor több mint 2 m vastag fekete, iszapos agyagú feltöltésre.

Ezzel szemben az úttól K-re, a Dunához közelebb eső részen mind a három leendő épület zónájában intenzív kelta, valamint szórványos késő bronzkori és középkori telepnyomokat regisztráltunk.

A feltárt és dokumentált 298 db objektum túlnyomó többsége a késő vaskorba datálható falusias jellegű iparostelep része. A tapasztott falú és aljú tárolóvermek, félig földbe mélyített, kőkemencés lakóházak, kavics és sóderalapozású kemencékkel rendelkező műhelyépületek, cölöpszerkezetes építmények a késő kelta időszak (La Tène D2; Kr. e. 1. század) emlékei. Az objektumok betöltéséből származó nagy mennyiségű vassalak és egyéb, öntés során keletkezett hulladék a telep iparos jellegére utal. A lelőhely keltezését a feltárást során előkerült fibula és bronzkampó töredéke is megerősíti. A feltárást jelentőségét növeli, hogy ebből az időszakból nem csupán a főváros térségéből, hanem az egész országból is alig ismerünk hasonló, nagy kiterjedésű nyílt telepeket.

A késő bronzkor időszakát három gödör reprezentálja. Közülük kettő a IV. munkahelyen került elő és a HA időszakba (urnamezős kultúra) keltezhető. A VII/a. munkahely egymásba ázott gödörkomplexuma pedig a késő halomsíros korban keletkezett. Egy kőkemencés épület és a hozzá tartozó árokrendszer az Árpád-korban létesült.

Munkatársak: Beszédes József, Szirmai Krisztina és Terei György.

SZILAS GÁBOR